Maa- ja metsätalousministeriö Neuvostoraportti EU/12/2025-MMM-41

Rönty Osmo 26.3.2025

Maatalous- ja kalastusneuvoston 24.3.2025 neuvostoraportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 24.3.2025

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskusteli komission tiedonannosta maatalouden ja ruoan visioksi puheenjohtajavaltion kysymysten pohjalta. Visiota pidettiin yleisesti hyvänä pohjana EU:n maatalouden kilpailukyvyn ja resilienssin parantamiseksi ja EU:n ruokaturvan takaamiseksi muuttuvassa toimintaympäristössä. Kritiikkiä esitettiin siitä, ettei visio käsittele toimien rahoitusta. Lisätietoa haluttiin vision sisältämien toimien aikataulusta.

Monet jäsenvaltiot korostivat, että vision tavoitteisiin pääseminen edellyttää riittävää rahoitusta ja itsenäistä yhteistä maatalouspolitiikkaa, joka sisältää nykyiseen tapaan sekä tulotuet että maaseudun kehittämisen. Viljelijät tarvitsevat selkeän, vakaan ja ennustettavan näkymän tulevaisuuteen. Maatalous- ja ruokasektorin elinehto on, että ala kiinnostaa nuoria ja uusia yrittäjiä.

Komission ajatukset YMP.n tuen kohdentamisesta enemmän aktiiviseen tuotantoon sekä ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin pyrkimisestä kannusteiden kautta saivat laajaa tukea. Uudet tulonlähteet, kuten hiiliviljely, nähtiin mahdollisuutena saada maataloustuottajille lisätuloja, mutta monien jäsenvaltioiden mielestä tämä ei saa tapahtua maatalouden perustehtävän eli ruoantuotannon kustannuksella.

Maatalouskomissaari Hansen viittasi Suomen joulukuussa neuvostossa esittelemään aloitteeseen biokaasun tuotannon edistämisestä ja lupasi selventää biokaasuinvestointien tukemista koskevien säädösten tulkintaa siten, että maatilat voivat myydä tuottamaansa energiaa tilan ulkopuolelle.

Innovaatioiden ja uuden teknologian käyttöönottamisen nähtiin olevan edellytys maatalous- ja ruokasektorin menestykselle tulevaisuudessa.

Latvia ja Liettua nostivat muissa asioissa esille kalastuksen valvontalainsäädännön toimeenpanoon liittyvän vakavan ongelman. Ongelma liittyy merellä tehtävään saaliin arviointiin ja sen sallittuun poikkeamaan puretusta saaliista. Latvia ja Liettua saivat runsaasti tukea jäsenvaltioilta. Myös Suomella on asian kanssa haasteita. Komissiolta vaadittiin ratkaisuja mutta niitä ei komissaarin puheenvuoron perusteella ole tulossa, ainakaan jos ratkaisut vaativat lainsäädännön muuttamista.

Alankomaat nosti muissa asioissa esille EU:n kalastusalan tukemisen. Asiaa tuki viisitoista jäsenmaata, Suomi mukaan lukien. Keskustelussa esille nousi erityisesti tarve laivaston uudistamiselle ja energiasiirtymän toteuttamiselle. Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa pidettiin tärkeänä rahoitusvälineenä. Myös hallinnollisen taakan vähentäminen ja joustavuus nousivat esille puheenvuoroissa.

Komission tiedotusasiassa kalastus- ja merikomissaari Kadis kertoi EU:n vesiviljelykampanjasta, jolla pyritään lisäämään tietoisuutta ja ymmärrystä vesiviljelystä. Jäsenvaltiot pitivät kampanjaa tervetulleena ja ilmaisivat tukensa sille.

Neuvoston muissa asioissa Unkari kertoi hälyttävästä suu- ja sorkkatautitilanteesta. Tauti on levinnyt Slovakian puolelle.

Puheenjohtajavaltio ilmoitti peruneensa huhtikuun 28. päivälle suunnitellun maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksen.

1. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 7157/25 mukaisena.

2. A-kohtien hyväksyminen

a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo

Hyväksyttiin asiakirjan 7217/25 mukaisina.

b) Lainsäädäntöasioiden luettelo

Hyväksyttiin asiakirjan 7218/25 mukaisina.

3. Tiedonanto maataloutta ja elintarvikkeita koskevasta visiosta (6895/25, 6385/25) (Rönty)

Periaatekeskustelu

Puheenjohtaja totesi komission esitelleen tiedonannon maatalous- ja kalastusneuvostolle 24.2., jolloin asiasta käytiin ensimmäinen keskustelu. Puheenjohtajan tausta-asiakirjassa on asiasta tietoa ja kysymyksiä tähän neuvoston kokoukseen. Keskeisiä aiheita ovat maatalous- ja ruoka-alan kilpailukyky ja resilienssi, kilpailusäännöt tuontituotteita koskien ja byrokratian vähentäminen. Missä määrin tarvitaan uusia tulonlähteitä, vai riittääkö, että viljelijät työskentelevät vain maataloudessa? Alan kasvu edellyttää innovaatioita ja elintarviketeollisuus on keskeinen osa sektoria. Puheenjohtaja korosti, että YMP:n tuki ja riittävä rahoitus mahdollistavat investoinnit, jotka parantavat alan kilpailukykyä ja tuottavat samalla turvallisuutta.

Komissaari Hansen totesi helmikuussa julkistetun vision saaneen positiivia reaktioita jäsenmailta ja viljelijöiltä. Nykyinen komissio pitää maataloutta, kalastusta ja ruokasektoria keskeisinä turvallisuuden ja EU:n strategisen autonomian kannalta. Visio sisältää erilaisia aloitteita ja linjaa myös tulevaa YMP-lainsäädäntöä. Maatalous on erilaista eri jäsenmaissa ja alueilla, siksi politiikkatoimet on sopeutettava paikallisiin olosuhteisiin. Ala on tehtävä houkuttelevaksi uusille viljelijöille, sen on vastattava tulevaisuuden vaatimuksiin ja hyödynnettävä innovaatioita ja tutkimusta. Tuleva YMP tukee viljelijöitä yksinkertaisemmilla ja integroiduilla työkaluilla. Tavoitellaan parempia tuloja markkinoilta ja innovaatioiden hyödyntämistä. Ruokaketju halutaan reilummaksi, viljelijöiden ei voi odottaa myyvän tuotteitaan systemaattisesti alle tuotantokustannusten – tästä tehdään ehdotuksia tulevassa epäreiluja kauppatapoja koskevan direktiivin muutoksessa.

YMP:n tulotuki säilyy keskeisenä instrumenttina, minkä lisäksi tavoitellaan uusia tulonlähteitä mm. biotaloudesta, hiiliviljelystä ja uudistuvan energian tuotannosta. Komissaari viittasi Suomen joulukuussa neuvostossa esittelemään aloitteeseen biokaasun tuotannon edistämisestä ja lupasi selventää biokaasuinvestointeja koskevien valtiontukisäädösten tulkintaa siten, että maatilat voivat myydä tuottamaansa energiaa tilan ulkopuolelle ilman rajoitteita. Komission tulevat ehdotukset painottavat

tiukan sääntelyn sijaan modernimpaan tapaan kannusteita. Tähdätään sektorin kilpailukyvyn ja resilienssin parantamiseen. Kasvinsuojeluaineiden ja eläinten hyvinvoinnin osalta pyritään saamaan kotimainen tuotanto samalle viivalle tuontituotteiden kanssa. EU:n ruokasuvereniteetti edellyttää toimia lannoite- ja rehuriippuvuuden sekä energian suhteen, sekä riskin- ja kriisihallintatoimien parantamista. Kotieläintuotanto säilyy merkittävässä asemassa, mutta sen kilpailukykyä, resilienssiä ja kestävyyttä parannetaan. Innovaatioiden ja tutkimuksen hyödyntämistä on nopeutettava ja laajennettava.

Puheenjohtajavaltio oli esittänyt ministereiden keskustelun pohjaksi seuraavat kysymykset:

1. *Pidättekö komission visiossa esitettyjä suunnitelmia riittävinä vahvistamaan Euroopan maatalouden kilpailukykyä ja resilienssiä? Jos ei, mitä muita toimia ehdotatte?*

Keskustelussa **jäsenvaltiot** pitivät yleisesti visiota hyvänä pohjana EU:n maatalouden kilpailukyvyn ja resilienssin parantamiseksi ja EU:n ruokaturvan takaamiseksi muuttuvassa toimintaympäristössä.

Jäsenvaltioiden enemmistö korosti, että vision tavoitteisiin pääseminen edellyttää riittävää rahoitusta ja itsenäistä yhteistä maatalouspolitiikkaa, joka sisältää nykyiseen tapaan sekä tulotuet että maaseudun kehittämisen. Itäiset jäsenvaltiot korostivat lisäksi ulkoisen konvergenssin loppuunsaattamista. Parissa puheenvuorossa tuotiin esille EU:n itärajan läheisten alueiden tarpeet. Yksi jäsenvaltio ehdotti maatalousbudjettiin 2 % inflaatiotarkistusta.

Jäsenvaltiot katsoivat, että viljelijät tarvitsevat selkeän, vakaan ja ennustettavan näkymän tulevaisuuteen. Pidettiin hyvänä, että tiedonannossa korostetaan tukien nykyistä vahvempaa kohdentamista erityisesti aktiiviseen ruoantuotantoon, epäsuotuisille alueille sekä nuorille ja uusille tuottajille. Yhteisen maatalouspolitiikan haluttiin olevan yksinkertaisempaa, ottavan jäsenvaltioiden ja alueiden olosuhteet huomioon ja keskittyvän ruokaturvaan. Maatalous- ja ruokasektorin elinehto on, että ala kiinnostaa nuoria ja uusia yrittäjiä.

Jäsenvaltiot tukivat laajasti komission uutta, kannusteisiin perustuvaa ajattelua ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin pyrkimisessä. Puheenvuoroissa tuotiin esiin myös mm. tarve sopeutua ilmastonmuutokseen, kehittää riskin- ja kriisinhallintamekanismeja sekä vesiresilienssi. Muutamassa puheenvuorossa korostettiin myös tarvetta nopeuttaa vaihtoehtoisten kasvinsuojeluaineiden lupamenettelyä.

Muutama jäsenvaltio antoi tukensa ajatukselle kieltää systemaattinen myynti alle tuotantokustannusten.

Jäsenvaltiot suhtautuivat positiivisesti komission ajatuksiin vastavuoroisten standardien soveltamisesta tuonnissa. Mercosur-sopimuksesta esitettiin yksittäisiä kannanottoja puolesta ja vastaan.

Jäsenvaltiot pyysivät komissiota esittämään selkeän aikataulun vision keskeisten aloitteiden osalta.

Suomi katsoi vision luovan hyvän pohjan maatalouden ja koko ruokaketjun kilpailukyvyn ja resilienssin parantamiseen. Tämä edellyttää vahvaa ja vakaata politiikkakehikkoa, jossa maatalouden ja maaseudun kehittämisen toimenpiteet pidetään yhdessä ja ne täydentävät toisiaan, sekä toimenpiteiden vakaata rahoitusta.

Suomi korosti maaseudun kehittämistoimenpiteiden merkitystä ja piti hyvinä vision painopisteitä aktiivisen ruoantuotannon ja maatilojen taloudellisen elinvoimaisuuden edistämisestä sekä ympäristöstä huolehtimisesta. Näitä tavoitteita toteutetaan parhaiten kannustimien kautta tiukan sääntelyn sijaan. Myös YMP:n yksinkertaistaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen ovat tärkeitä tavoitteita. On myös hyvä, että visiossa korostetaan tukien nykyistä vahvempaa kohdentamista erityisesti aktiiviseen tuotantoon, epäsuotuisille alueille sekä nuorille ja uusille tuottajille. Aktiivista ruoantuotantoa edistetään parhaiten mm. vahvoilla tuotantosidonnaisilla tuilla, investointituilla, eläinten hyvinvoinnin tuilla sekä toimivilla neuvontapalveluilla.

Suomi tuki ajatusta kotieläintalouden työohjelmasta. On tärkeää edistää eläinten hyvinvointia ja vahvistaa nykyisten sääntöjen toimeenpanoa.

Suomi katsoi komission tunnistaneen hyvin maatilojen ja maaseudun yritysten vaikeudet saada yksityistä rahoitusta, minkä vuoksi on hyödynnettävä kaikkia rahoituslähteitä. Kestävän rahoituksen lainsäädäntöä edelleen kehitettäessä on otettava huomioon maataloussektorin erityispiirteet ja sääntelyn vaikutukset maataloussektorin rahoituksen saannille.

Suomi näki hyvänä, että komissio pyrkii yhtenäistämään tuotantostandardeja EU:n tuotannon ja tuontituotteiden välillä erityisesti kasvinsuojeluaineiden ja eläinten hyvinvoinnin osalta. Samalla on muistettava tapauskohtainen arviointi, tiede- ja riskiperusteisuus sekä WTO-sääntöjen noudattaminen.

2. *Visiossa viitataan viljelijöiden tarpeeseen saada tuloja erilaisista markkinalähteistä, kuten uusista täydentävistä tulolähteistä. Onko tämä mielestänne saavutettavissa, ja jos on, mikä on paras tapa saavuttaa tämä tavoite, kun otetaan huomioon markkinoihin, ilmastoon ja rakenteisiin liittyvät haasteet?*

Monet **jäsenvaltiot** näkivät uudet tulonlähteet, kuten hiiliviljelyn ja luontokrediitit, mahdollisuutena saada maataloustuottajille lisätuloja, mutta toisaalta useat jäsenvaltiot korostivat, että tämä ei saa tapahtua maatalouden perustehtävän eli ruoantuotannon kustannuksella. Uudet tulonlähteet eivät saa korvata YMP:n rahoitusta.

Monet jäsenvaltiot kannattivat uudenlaisten ja innovatiivisten rahoituslähteiden hyödyntämistä maataloustuotannossa.

Suomi tuki ajatusta uusien tulonlähteiden luomisesta sektorille esimerkiksi hiiliviljelyn tai luontoarvomarkkinoiden kautta. Uusien tulonlähteiden on oltava viljelijöille toteuttamiskelpoisia ja heidän on hyödyttävä niistä taloudellisesti.

Suomi korosti, että biotalous ja kiertotalous sisältävät merkittävää potentiaalia maaseutualueiden taloudelle. Biokaasun tuotannon potentiaalia tilatasolla on hyödynnettävä nykyistä enemmän, ja ravinnekierrätyksen pullonkauloja pitää edelleen purkaa. Suomi kiitti komissaari Hansenia siitä, että hän tarttui Suomen joulukuussa neuvostossa esittelemään aloitteeseen biokaasun tuotannon edistämisestä ja lupasi selventää biokaasuinvestointeja koskevien säädösten tulkintaa siten, että maatilat voivat myydä tuottamaansa energiaa tilan ulkopuolelle. Tässä on edettävä, sillä energian myynti voi muodostaa tiloille lisätulonlähteen.

3. *Mihin ensisijaisiin toimiin komissio voi YMP:n toimien lisäksi ryhtyä luodakseen suotuisan ympäristön elintarvike - ja maatalousalan innovaatioille ja uusille teknologioille ja antaakseen maanviljelijöille mahdollisimman laajan pääsyn niihin?*

Jäsenvaltiot korostivat innovaatioiden ja uuden teknologian käyttöönottamisen olevan edellytys maatalous- ja ruokasektorin menestykselle tulevaisuudessa. Jotta niitä voidaan hyödyntää, on panostettava tiedon siirtoon ja viljelijöiden koulutukseen. Esimerkkeinä uuden tekniikan mahdollisuuksista nostettiin esiin mm. kasvinsuojeluaineiden täsmälevitys drooneilla ja droonien käyttö valvonnassa.

Useat jäsenvaltiot, Suomi mukaan lukien, kannustivat puheenjohtajavaltiota etenemään neuvotteluissa Euroopan parlamentin kanssa uusia geeniteknologioita (NGT) koskevasta asetusehdotuksesta. Toiset jäsenvaltiot toivat esille riittävät merkinnät kuluttajien informoimiseksi.

Suomi piti tärkeänä, että EU:n lainsäädäntökehys mahdollistaa uusien elintarvikesektorin innovaatioiden luomisen ja nopeamman markkinoille saattamisen. Uudet tuotteet tuovat lisäarvoa ruokasektorille ja auttavat vahvistamaan myös omavaraisuutta ja huoltovarmuutta. Niitä ei nähdä uhkana perinteiselle tuotannolle tai eurooppalaiselle ruokakulttuurille. Tulevan biotekniikka-asetuksen tulisi kattaa myös ruoka-alan kysymykset.

Suomi korosti tarvetta panostaa tutkimukseen, teknologiaan sekä uusimman tiedon siirtymiseen. Näin voidaan parantaa kilpailukykyä sekä parantaa EU:n omavaraisuutta esimerkiksi proteiinituotannon ja lannoitteiden suhteen. Maataloudelle hyödyllisiä uusia teknologioita tulisi ottaa käyttöön.

Komisaari Hansen kiitti jäsenvaltioita näkemyksistä ja totesi, että työ vision pohjalta on vasta alussa. Biokaasun tuotantoa koskien komissiolta tulee tarkentavia valtiontukilinjauksia ja yksityiskohtaista ohjausta, asiaa selvennetään teknisellä tasolla ja tarvittaessa maatalouden erityiskomiteassa. Biokaasun mahdollisuuksia halutaan hyödyntää laajemmin.

Komissaari antoi tietoa vision aloitteista ja niiden aikataulusta. Viinipaketti hyväksytään tällä viikolla. Huhtikuun lopulla tai toukokuun alussa valmistuu YMP:n yksinkertaistamispaketti ja vuoden lopulla laajempi yksinkertaistamispaketti, jossa on mukana terveys- ja ympäristöasioita. Tulevasta YMP:sta ja sukupolvenvaihdoksista saadaan ehdotuksia kesän aikana tai sen jälkeen. Jäsenvaltiot haluavat YMP:aan kahta pilaria ja omaa erillistä budjettia – olisi hyvä, jos tämä tuotaisiin esille myös neuvoston muissa kokoonpanoissa. Koska jäsenvaltioiden ja jopa niiden alueiden välillä on suuria eroja, ei voida käyttää kaikille samoja ehtoja, vaan tarvitaan alueellisia ratkaisuja. On otettava huomioon geopoliittinen näkökulma, USA:n tullitariffit mukaan lukien, ja puututtava maatalouden riippuvuuteen rehun ja lannoitteiden tuonnista. Hansen korosti lopuksi olevansa itse aktiivisesti mukana vesiresilienssistrategian valmistelussa.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen. Kaikki jäsenvaltiot pitävät visiota tervetulleena. Se pohjustaa tulevaa yhteistä maatalouspolitiikkaa. Monet jäsenvaltiot korostivat, että YMP:lla on oltava erillinen vahva budjetti. Monet jäsenvaltiot haluavat YMP:ssa olevan jatkossakin kaksi pilaria. Halutaan vakautta, uusia vaatimuksia ei tule asettaa ilman uutta tukea. Sektorin kilpailukykyä on vahvistettava ja saatava nuoret kiinnostumaan alasta. Sen vetovoimaa on vahvistettava ja samalla säädöksiä yksinkertaistettava. Myös vastavuoroisuus tuli esille ministereiden kommenteissa. EU:n strategista autonomiaa on vahvistettava. Jäsenvaltiot kannattavat maatalouden uusia tulonlähteitä, mutta monet ovat sitä mieltä, että YMP:n on taattava riittävä perustulotaso kaikille tuottajille. Tämä vaatii eräiden jäsenmaiden mielestä suorien ulkoisen konvergenssin loppuunsaattamista. Rahoituksen osalta on oltava erityinen mekanismi ja EU-rahoitusta, YMP:ssa lainoitusta ja kansallisia rahoitusratkaisuja, jotta edistetään innovaatioita, investointeja, täsmäviljelyä ja uusia tulonlähteitä kuten uusiutuvan energian tuottamista. On kuitenkin muistettava maatalouden rooli ruokaturvan takaamisessa. Lisäksi mainittiin innovaatiot ja uusi teknologia – on tuotettava kilpailukykyisesti, jotta tuloksena on ruokaturvan parantuminen. Tarvitaan YMP:aa laajempia toimia, jotta uusi teknologia ja innovaatiot saadaan nopeammin käyttöön.

Puheenjohtajan mukaan keskustelu vision pohjalta jatkuu maatalouden erityiskomiteassa ja neuvoston näkemykset saatetaan komission tietoon.

4. Muut asiat

a) Yhteistä maatalouspolitiikkaa ja ruokaturvaa käsittelevä korkean tason konferenssi (Varsova 5. maaliskuuta 2025) (6852/25) (Rönty)

Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtaja kertoi konferenssista, jonka yhteydessä keskusteltiin ruokaturvan merkityksestä ja YMP:sta kansainvälisten järjestöjen, virastojen ja tutkijoiden kesken. Konferenssissa pohdittiin laajasti ruokaturvan säilyttämisen haasteita ja keinoja vastata niihin. Konferenssin päätelmissä todetaan mm. tarvittavan joustavampaa ja viljelijöiden tarpeet huomioon ottavaa politiikkaa, yksinkertaistamista sekä riittävää rahoituksen tasoa. Panostukset maatalouden resilienssiin ja kilpailukykyyn vahvemman YMP:n kautta takaavat ruokaturvan.

Kymmenen jäsenvaltiota käytti puheenvuoron kiittäen konferenssin järjestämisestä ja tukien sen päätelmiä.

Myös komissaari Hansen piti konferenssia onnistuneena ja korosti YMP:n ja viljelijöiden merkitystä EU: ruokaturvan kannalta.

b) Asetuksen (EU) 2021/2115 muuttaminen jalostuseläinten hankinnan sisällyttämiseksi maaseuturahaston tukikelpoisiin menoihin (7242/25) (Rönty)

Romanian tiedotusasia

Romania haluaisi, että jalostuseläinten osto olisi maaseuturahastossa tukikelpoinen kustannus. Romanian mukaan näin voitaisiin parantaa kotieläinten geneettistä laatua sekä tuotannon kestävyyttä ja kilpailukykyä.

Kahdeksan jäsenvaltiota tuki Romaniaa.

Komissari Hansen totesi asian olleen neuvostossa esillä aiemminkin. Hän toivoo kotieläinsektorille menestyksekästä tulevaisuutta, mutta ei kannata Romanian pyytämää muutosta. YMP:n strategiasuunnitelmissa on monia tapoja vastata alan haasteisiin. Lisämahdollisuuksia antaa Romanian kansallinen siirtymäkauden tuki. Kyseeseen voi tulla myös tuki tuotantopotentiaalin uudelleenperustamiseen.

c) Kalastuksenvalvonta-asetuksen 14 artiklan säännösten täytäntöönpano lajittelemattomina purettujen pienten pelagisten lajien kalastuksessa sovellettavan sallitun poikkeaman osalta (7122/25) (Ratasvuori)

Latvian ja Liettuan tiedotusasia

Latvia oli viimeksi vuosi sitten nostanut saman asian esille neuvostossa. Kyse on uudistetun kalastuksen valvonta-asetuksen merellä tehtävän saalisarvionnin sallitun poikkeaman säännöistä. Ongelma ilmenee nimenomaan pelagisen kalastuksen pienien sivusaaliiden kohdalla, joista on hankala tehdä arviota merellä. Sivusaaliit ovat usein sääntelemättömiä lajeja ja osa jopa haitallisia vieraslajeja. Saalisarvion poiketessa puretusta saaliista kalastajalla on riski syyllistyä vakavaan rikkomukseen tahattomasti. Tämän ei varmaankaan pitäisi olla asetuksen tarkoitus. Kalastajille koituu rikkomuksista merkittäviä seuraamuksia, he voivat muun muassa menettää Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta saadut tuet. Liettua toi samat asiat esille ja lisäksi huomautti, että ei ole olemassa vielä yhtäkään satamaa, jossa sovellettaisiin lievempiä sääntöjä, vaikka tämän piti olla mahdollista. Latvia ja Liettua pyysivät komissiota arvioimaan tilannetta ja muuttamaan lainsäädäntöä vakavien rikkomusten kriteerien osalta. Liettua pyysi komissiota myös antamaan teknisiä ohjeita saaliiden laskemiseen.

Asia sai tukea Virolta, Alankomailta, Suomelta, Italialta, Kreikalta, Espanjalta, Kroatialta, Saksalta, Portugalilta, Belgialta, Kyprokselta, Maltalta, Ranskalta, Romanialta, Irlannilta ja Tanskalta. Itämeren ulkopuolisilla merialueilla ei ole vastaavaa ongelmaa, mutta monet osoittivat solidaarisuutta ja nostivat esille muunlaisia ongelmia uuden valvontalainsäädännön toimeenpanossa. Yleisesti ottaen pyydettiin komissiota kiinnittämään huomiota hallinnollisen taakan purkamiseen sekä lainsäädännön oikeasuhtaisuuteen ja vaadittiin nopeita ratkaisuja.

Suomi tunnisti myös kyseisen vakavan ongelman ja korosti sitä, että asian ratkaisemiseksi tarvitaan nopeita toimenpiteitä lainsäädännön muuttamiseksi. Delegoidulla asetuksella voisi muuttaa vakavan rikkomuksen kriteerejä mutta lisäksi tulisi muuttaa kalastuksen valvonta-asetusta.

Kalastus- ja merikomissaari Kadis kertoi sallitun poikkeaman säännön taustoista ja ilmaisi kirjanneensa muistiin jäsenvaltioiden kommentteja. Komissaari kertoi, että he ovat neuvotelleen Latvian kanssa moneen otteeseen ja ilmaisi olevansa valmis jatkamaan keskustelua. Komission mielestä ratkaisua voidaan etsiä nykyisen lainsäädännön puitteissa. Komissio on esimerkiksi valmis selvittämään listattujen satamien mahdollisuutta Latvian kanssa. Komissaari totesi, että kansallisten viranomaisten tuettava kalastajia, jotta saaliita voidaan arvioida tarkemmin. Komissio ei pidä rikkomusten kriteerien muuttamista käytännöllisenä ratkaisuna. Muitakaan lainsäädännöllisiä muutoksia komissaari ei pitänyt mahdollisena.

d) Tuleva tuki EU:n kalastukselle (7123/25) (Ratasvuori)

Alankomaiden tiedotusasia, jota Belgia, Espanja, Irlanti, Italia, Kreikka, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Portugali, Ranska, Romania, Saksa, Suomi ja Viro tukevat

Alankomaat korosti alustuksessaan laivaston uudistamisen ja energiasiirtymän tärkeyttä. He pyysivät komissiota pohtimaan toimia asian edistämiseksi ja tarkastelemaan erityisesti mitä Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston tuella voidaan tehdä.

Laivaston uudistamista ja energiasiirtymän toteuttamista painotettiin monissa puheenvuoroissa (Suomi, Saksa, Viro, Kroatia, Belgia, Malta, Romania, Ranska, Slovenia, Tanska). Laivaston uudistamista ja energia siirtymän toteuttamista pidettiin tärkeinä nimenomaan alan kilpailukyvyn ja ruokaturvan kannalta.

Suomi totesi energiasiirtymän olevan yksi keskeisimmistä haasteista ja ehdotti konkreettisia toimia sen edistämiseksi.

Hallinnollisen taakan vähentämistä ja joustavuutta vaadittiin useissa puheenvuoroissa (Espanja, Latvia, Portugali, Kypros, Belgia, Malta).

Rahoituksen ja investointien tarve nousi esille monissa puheenvuoroissa (Italia, Irlanti, Latvia, Romania, Ranska). Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto nähdään tärkeänä instrumenttina alan tukemisessa.

Liettua nosti esille kalastuksen valvonta-asetuksen huomioimisen tulevassa rahoituskehyksessä.

Komissaari Kadis korosti rahaston alhaista toimeenpanoastetta ja strategisen dialogin tarvetta. Energiasiirtymää tulee edistää yhteisen kalastuspolitiikan puitteissa, ja komissio antaa tiekartan siirtymästä sekä kehittää ratkaisuja energiasiirtymän edistämiseksi. Komissio painotti myös hallinnollisen taakan purkamista.

e) EU:n vesiviljelykampanja: tärkeä EU:n toimiala, jolla työskennellään antaumuksella (7124/25)

Komission tiedotusasia

Komission tiedotusasiassa kalastus- ja merikomissaari Kadis kertoi EU:n vesiviljelykampanjasta, jolla pyritään lisäämään tietoisuutta ja ymmärrystä vesiviljelystä. Toimiala on tärkeä, ja sen parissa tehdään arvokasta työtä. Säännöllisestä vesiviljelytuotteiden kuluttamisesta huolimatta tietoisuutta vesiviljelystä on lisättävä, jotta voidaan edistää vähähiilisen ruuan tuotantoa. Kampanjan menestys kuitenkin riippuu siitä, kuinka hyvin viestiä välitetään kansallisilla tasoilla.

Komissaarin puheenvuoron jälkeen puheenjohtaja totesi, että jäsenvaltiot voisivat kertoa esimerkkejä toimistaan tiedotuskampanjan edistämiseksi ja avasi keskustelun jäsenvaltiolle. 13 jäsenvaltiota käytti puheenvuoron ja ilmaisi tukensa tiedotuskampanjalle. Lisäksi Belgia nosti esille, että nykyinen lainsäädäntö ei ole kuitenkaan tarpeeksi kattavaa, ja tästä hyvä esimerkki on levä.

Espanjan valtuuskunta toi esille vesiviljelyn kasvavan muualla maailmassa, mutta Euroopan olevan jäljessä tästä kehityksestä. Myös Unkari ilmaisi huolensa Euroopan jäämisestä jälkeen tässä kehityksessä. Portugali ilmaisi odottavansa kampanjan edistävän Euroopan vesiviljelyä tehokkaasti ja siten myös ruokaturvaa. Vesiviljely myös täydentää kalastusta ja mahdollistaa kalavarojen talteenoton. Myös Irlanti korosti vesiviljely merkitystä ruokaturvan kannalta.

Kroatia näki kampanjan hyvänä mahdollisuutena sille, että sektoria kehitetään eteenpäin. Vesiviljelyllä tuotetaan terveellistä ruokaa ja tuetaan paikallisia yhteisöjä. Saksa ja Kypros puolestaan korosti, että on tärkeää välittää positiivista mielikuvaa vesiviljelystä. Romania ja Italia painotti vesiviljelyn merkitystä kestävyyden ja vihreän siirtymän kannalta.

Malta kertoi monivuotisesta vesiviljelyohjelmasta, jossa he korostavat vesiviljelyn merkitystä ja tukee parempaa tiedotusta. Tiedotuksen avulla halutaan parantaa ymmärrystä siitä, kuinka hyvät ravintoarvot vesiviljelytuotteilla on.

Komissio vielä painotti tarpeellisuutta jatkaa tiedonjakamista, ja kampanjan merkitystä. Vesiviljelyä on lisättävä. Se on nyt 10 % kohdilla, eikä ole muuttunut vuosiin, vaikka muualla maailmassa vesiviljely on kasvava sektori.

f) Suu- ja sorkkataudin taudinpurkaus Unkarissa (7274/25)

Unkarin tiedotusasia

Unkarin valtuuskunta kertoi asiakirjan 7274/25 pohjalta alueellaan vahvistetusta suu- ja sorkkataudin (FMD) purkauksesta. FMD on vakava, erittäin tarttuva virustauti, joka vaikuttaa pääasiassa sorkkaeläimiin. Sen korkean tarttuvuuden ja nopean leviämisen vuoksi sen esiintyminen eläinkannoissa aiheuttaa suuria taloudellisia menetyksiä. Unkari on ollut vapaa taudista vuodesta 1973, mutta 6.3.2025 tauti vahvistettiin yhdellä noin 1400 eläimen maitokarjatilalla Győr-Moson-Sopronin läänissä (Unkarin pohjoisosassa, lähellä Slovakian rajaa).

Virus leviää suoran kontaktin kautta tartunnan saaneiden eläinten, esineiden ja ihmisten välityksellä ja myös ilmavälitteisesti. Laaja epidemiologinen tutkimus on edelleen käynnissä, mutta tartunnan lähde on tällä hetkellä tuntematon. Laboratoriotutkimusten perusteella tauti ei ole levinnyt Unkariin Saksasta, sillä Unkarin tautipesäkkeestä eristetty virus ei ole läheisesti sukua Saksassa tammikuussa eristetylle virukselle.

Unkarissa on toimeenpantu Euroopan unionin lainsäädännön mukaiset tiukat toimenpiteet, mukaan lukien tartunnan saaneiden tilojen tyhjentäminen ja rajoitusalueiden perustaminen tautipesäkkeen ympärille. Unkari on myös ottanut käyttöön EU-lainsäädännön määräämiä toimenpiteitä tiukempia toimenpiteitä ja tekee kaikkensa taudin leviämisen estämiseksi. Valitettavasti uusia tapauksia on ilmaantunut naapurimaan Slovakian puolella.

Taudinpurkauksen vuoksi useat kolmannet maat ovat ottaneet käyttöön rajoituksia Maailman eläinten terveysjärjestön maaeläinten terveyttä koskevan säännöstön perusteella, erityisesti sikojen ja märehtijöiden osalta, mikä on johtanut elävien eläinten ja niiden tuotteiden viennin huomattavaan vähenemiseen ja aiheuttaa ennakoimattomia taloudellisia menetyksiä. Tämän vuoksi Unkarin valtuuskunta pyytää Euroopan komission tukea tuottajien menetysten minimoimiseksi ja kauppasuhteiden palauttamiseksi kolmansien maiden kanssa EU-tasolla.

Slovakian valtuuskunta kertoi omalla alueellaan kolmella nautatilalla Unkarin rajan läheisyydessä 21.3.2025 vahvistetuista FMD-tapauksista. Yhteensä tiloilla on ollut noin 3000 eläintä ja näiden eläinten sekä tilojen ympärille perustetun 3 km suojavyöhykkeen eläinten lopetukset on aloitettu 22.3.2025. Lisäksi tarkemmat suoja- ja rajoituspäätökset on annettu koko Slovakian alueelle. Nyt Slovakiassa ilmaantuneista tautipurkauksista yksi sijaitsee Unkarissa ilmaantuneen FMD-purkauksen vuoksi perustetun suojavyöhykkeen sisällä. Taudinpurkauksen tarkemmat epidemiologiset selvitystoimet ovat käynnissä, mutta alustavasti epäillään taudin levinneen tuulen mukana. Unkarin tavoin Slovakia toivoo komissiolta tukea taudin hallitsemiseksi ja tuhojen korvaamiseksi.

Espanjan valtuuskunta esitti valittelut havaittujen tautitapausten vuoksi ja kiitti saamista tiedoista ja kaikista ponnistuksista taudin hallitsemiseksi. Toivottavasti tautitilanne saadaan hallintaan ja tauti tuhottua. Komissiolta toivotaan koordinointitukea taudin torjuntaan.

Saksan valtuuskunta kiitti Unkarin ja Slovakian viranomaisia tietojen jakamisesta vakavasta tilanteesta. Saksalla on varastossa rokotteita ja on valmis antamaan näitä nyt Unkarille ja Slovakialle.

Slovenian valtuuskunta kiitti myös puolestaan avoimesta tilannetiedosta. Slovenia on tehostanut taudin torjuntaa ja tunnistamista sekä varautumista. Tällaisiin tapauksiin tarvitaan yhteistä hätärahoitusta.

Ranskan valtuuskunta kiitti omalta osaltaan avoimesta tiedon jakamisesta. On ollut ensiarvoisen tärkeää, että EU:n asiantuntijat ovat nopeasta antaneet apuaan.

Luxembourgin valtuuskunta esitti ymmärryksensä ja solidaarisuutensa tilanteen vuoksi ja toivoo taudin nopeaa hallintaa ja hävittämistä.

Liettuan valtuuskunta totesi, että tauti aiheuttaa nyt ongelmia koko EU:lle ja toivotaan, että tauti saadaan hallintaan. On tärkeä valppaasti seurata tilannetta ja tehdä kaikki voitava taudin torjumiseksi.

Portugal esitti solidaarisuutta tilanteen vuoksi. Näyttää siltä, että eläintaudit ja niiden uhka lisääntyy. On tärkeä, että EU:ssa on tarpeeksi rahoitusta tilanteiden hallintaan ja tutkimukseen.

Kroatian valtuuskunta toteaa, että Unkarin ja Slovakian eläinlääkintätoimet ovat olleet kiitettäviä. Rajoittavat toimet ja tiedotus on erittäin tärkeä. Kroatia toteaa, että Serbia on ottanut käyttöön ylimitoitettuja rajoittavia toimia kaikista EU-maista tuleviin eläintoimituksiin.

Romania esitti valittelunsa tautitilanteen vuoksi. Romania on tehostanut tiedotus- ja valvontatoimia.

Tanska esitti myös omasta puolestaan valittelunsa tilanteesta. Tarvitaan tarkkoja tietoja taudin torjuntaan. Maatalousrahoituksesta pitäisi saada varoja tähän torjuntaan.

Komission edustaja komissaari Kadis kiitti avoimesta tiedon jakamisesta. Tauti on erittäin vakava ja aiheuttaa suurta tuhoa. Tämä on nyt toinen ja kolmas kerta taudin purkauksesta EU:sta tänä vuonna. Erittäin paljon on eläimiä teurastettu ja kielletty eläinten siirtoja ja kuljetuksia EU-lainsäädännön mukaisesti, lisäksi on tehty myös laajempia toimia. EU:n toimia muokataan tilanteen kehittyessä ja koordinaatio jatkuu aktiivisena. Tavoite on saada turvallinen eläin- ja elintarvikekauppa jatkumaan. EU:n asiantuntijaryhmä avustaa taudin torjunnassa. On tärkeää jatkaa valppautta ja valmiutta taudin torjuntaan yhdessä ja koordinoidusti.

Puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen tiedon Unkarin ja Slovakian esittämistä tiedoista ja ottaneen tiedoksi asiasta käydyn keskustelun.

Suomen edustajat
Ministeri Essayah, ea Mattila, op Kaila, Halonen, Lampinen, Rönty (MMM); Fant (VNK); Hirvonen, Valonen, Hörman, Ratasvuori, Kytölä, Kallio (EUE)

Asiakirjat
Mainittu asiakohdittain.

Liitteet -

Viite -